

സൂറ-18

അൽ കഹ്ഫ്

92. അനന്തരം ദുൽഖർനൈൻ മറ്റൊരു പടയോട്ടത്തിനിറങ്ങി.

ثُمَّ اتَّبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾

93. അങ്ങനെ രണ്ടു മലകൾക്കിടയിലെത്തിയപ്പോൾ അവിടെ അദ്ദേഹം ഒരു ജനതയെ കണ്ടു. പറയുന്നതൊന്നും ക്ലേശിക്കാതെ ഗ്രഹിക്കാനാവാത്തവരായിരുന്നു ആ ജനം.

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَّا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾

94. അവർ ബോധിപ്പിച്ചു: അല്ലയോ ദുൽഖർനൈൻ! യഅ്ജൂജ്-മഅ്ജൂജ് ഗോത്രങ്ങൾ ഈ നാട്ടിൽ നാശം പരത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. അവർക്കും ഞങ്ങൾക്കുമിടയിൽ ഒരു പ്രതിരോധ ഭിത്തി നിർമ്മിച്ചു തരുന്നതിന് ഞങ്ങൾ അങ്ങേക്ക് കരം തന്നുകൊള്ളട്ടെയോ?

قَالُوا يٰۤاَيُّهَا الْقُرْنَيْنِ ۖ إِنَّا كُنَّا فَاعِلُونَ ﴿٩٤﴾
فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰٓ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾

95. ദുൽഖർനൈൻ പ്രസ്താവിച്ചു: എന്റെ നാഥൻ എനിക്ക് തന്നിട്ടുള്ളതുതന്നെ ധാരാളമുണ്ട്. നിങ്ങളെക്കൊണ്ട് അധാനശേഷി കൊണ്ടുമാത്രം സഹായിക്കുവിൻ. നിങ്ങൾക്കും അവർക്കുമിടയിൽ ഞാൻ ഭദ്രമായ മതിൽക്കെട്ട് നിർമ്മിച്ചുതരാം.

قَالَ مَا مَكِّيٌّ فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾

96. ഇരുമ്പു കട്ടികൾ കൊണ്ടുവരുവിൻ. അങ്ങനെ രണ്ടു മലഞ്ചെരിവുകൾക്കിടയിലെ വിടവു നിന്നു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം അവരോട് തീ ഉതിപ്പാൻ ആവശ്യമുണ്ടെന്ന് എന്ന് കൽപ്പിച്ചു. ഇരുമ്പ് ചുട്ടുപഴുത്ത് അഗ്നിമയമായപ്പോൾ കൽപ്പിച്ചു: കൊണ്ടുവരുവിൻ, ഇനിയതിന്മേൽ ചെമ്പ് ഉറക്കിയൊഴിക്കാം.

ءَاتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ ٱنفُخُوا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ ءَاتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٩٦﴾

97. അങ്ങനെ യഅ്ജൂജ്-മഅ്ജൂജുകൾക്ക് ആ മതിൽ കയറിക്കടന്നുവരാൻ കഴിയാതായി. അതിനു ദ്വാരമുണ്ടാക്കി നുഴഞ്ഞു കയറാനും അവർക്കായില്ല.

فَمَا أَصْطَفَعُوا ۖ أَن يَظْهَرُوهُ ۖ وَمَا أَصْطَفَعُوا لَهُ نَقْبًا ﴿٩٧﴾

98. ദുൽഖർനൈൻ പ്രസ്താവിച്ചു: എന്റെ നാഥന്റെ അനുഗ്രഹമാണിത്. എന്റെ നാഥൻ നിശ്ചയിച്ചുവെച്ച സമയമായാൽ അവനതു തകർത്തു തരിപ്പണമാക്കുന്നതാകുന്നു. എന്റെ നാഥന്റെ നിശ്ചയം യാഥാർത്ഥ്യമാകുന്നതു തന്നെയാകുന്നു.

قَالَ هٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي ۖ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّآءَ ۖ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿٩٨﴾

ഖൂർആൻ ബോധനം

അനന്തരം അദ്ദേഹം (ദുൽഖർനൈൻ സജ്ജീകരണം തുടർന്നു) മറ്റൊരു പടയോട്ടത്തിനിറങ്ങി = ثُمَّ اتَّبَعَ سَبِيلًا
 അങ്ങനെ രണ്ടു കെട്ടുകൾക്ക്(മലകൾക്ക്) ഇടയിലെത്തിയപ്പോൾ = حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ
 ഒരു ജനതയെ = وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا جَمْعًا (അവിടെ) അദ്ദേഹം കണ്ടു
 വാക്കു ഗ്രഹിക്കാറാവാത്ത(പറയുന്നതൊന്നും കേൾക്കാതെ ഗ്രഹിക്കാനാവാത്ത) = لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا
 അല്ലയോ ദുൽഖർനൈൻ = قَالُوا أَإِذَا الضَّرِيبَيْنِ = അവർ ബോധിപ്പിച്ചു
 തീർച്ചയായും യഅ്ജൂജ് മഅ്ജൂജ് ഗോത്രങ്ങൾ = إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ
 ഭൂമിയിൽ നാശമുണ്ടാക്കുന്നവരാകുന്നു(ഈ നാട്ടിൽ നാശം പരത്തുകയാണ്) = مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
 കരം = فَهَلْ تَجْعَلُ لَنَا = ഞങ്ങൾ അങ്ങേക്ക് ആക്ക(തര)ട്ടെയോ
 ഞങ്ങൾക്കും അവർക്കുമിടയിൽ = عَلَيَّ أَنْ تَجْعَلَ = അങ്ങ ഉണ്ടാക്കിത്തരുന്നതിന്
 അദ്ദേഹം(ദുൽഖർനൈൻ) പ്രസ്താവിച്ചു = سَاءَ مَا كُنْتُمْ عَاكِفِينَ عَلَيْهِ رَبِّي = ഒരു മതിൽകെട്ട്
 എന്റെ നാഥൻ എനിക്ക് സൗകര്യപ്പെടുത്തിയതെന്തിലാണോ അത് (എനിക്ക് തന്നിട്ടുള്ളതുതന്നെ) = مَا كُنْتُمْ عَاكِفِينَ عَلَيْهِ رَبِّي
 നിങ്ങൾ എന്നെ സഹായിക്കുവിൻ = خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ عَاكِفِينَ عَلَيْهِ رَبِّي = ഉത്തമമാകുന്നു(ധാരാളമുണ്ട്)
 ഞാൻ ഉണ്ടാക്കിത്തരാം = فَجَعَلْنَا لَكُمُ الْيَوْمَ الْآيَاتِ الْبَيِّنَاتِ = ശക്തി(അധാനശേഷി) കൊണ്ട് (മാത്രം)
 ഭദ്രമായ മതിൽകെട്ട് = فَجَعَلْنَا لَكُمُ الْيَوْمَ الْآيَاتِ الْبَيِّنَاتِ = നിങ്ങൾക്കും അവർക്കുമിടയിൽ
 ഇരുമ്പു കട്ടകൾ = فَجَعَلْنَا لَكُمُ الْيَوْمَ الْآيَاتِ الْبَيِّنَاتِ = എനിക്ക് നിങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുവിൻ
 രണ്ടു മലഞ്ചെരിവുകൾക്കിടയിലെ വിടവ്) = حَتَّىٰ إِذَا سَاوَوْا = അങ്ങനെ നികന്നു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ
 (തീ) ഉരുതു(തിപ്പടർത്തു)വിൻ = قَالُوا = അദ്ദേഹം (അവരോട്) പറഞ്ഞു =
 അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു(കൽപ്പിച്ചു) = قَالُوا = അങ്ങനെ അതിനെ (ചുട്ടുപഴുത്ത്) അഗ്നിമയമാക്കിയപ്പോൾ
 ഉറക്കിയ ചെമ്പ് = فَجَعَلْنَا لَكُمُ الْيَوْمَ الْآيَاتِ الْبَيِّنَاتِ = ഇനി ഞാൻ ഒഴിക്കാം =
 അങ്ങനെ അവർ (യഅ്ജൂജ്-മഅ്ജൂജുകൾക്ക്) കഴിയാതായി = فَجَعَلْنَا لَكُمُ الْيَوْمَ الْآيَاتِ الْبَيِّنَاتِ
 അത് (മതിൽ) കയറിക്കടന്നുവരാൻ = أَنْ يَطَّهَّرُوا =
 അതിനു ദ്വാരമുണ്ടാക്കാ(ക്കി) നുഴഞ്ഞുകയറാനും അവർക്കായില്ല = وَمَا أَسْتَطِيعُوا لَهُدَّ النَّهْرَ =
 ഇത് എന്റെ നാഥൻനിന്നുള്ള അനുഗ്രഹമാകുന്നു = قَالُوا = ദുൽഖർനൈൻ) പ്രസ്താവിച്ചു =
 എന്റെ നാഥന്റെ വാഗ്ദാനം(നിശ്ചയിച്ചുവെച്ച സമയം) = فَإِذَا جَاءَهُمْ =
 അവൻ അത് പൊടി(തകർത്തു തരിപ്പണം) ആക്കും = فَجَعَلْنَا لَهُمْ دَكَّاءَ =
 സത്യം(യാഥാർത്ഥ്യമാകുന്നതു തന്നെ) = وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي = എന്റെ നാഥന്റെ വാഗ്ദാനം(നിശ്ചയം ആകുന്നു)

92-98. ദുൽഖർനൈനിയുടെ മൂന്നാം പടയോട്ടത്തിന്റെ കഥയാണ് ഈ സൂക്തങ്ങൾ പറയുന്നത്. സൈറസ് ഇങ്ങനെയൊരു പടയോട്ടം നടത്തിയതായി ചരിത്രത്തിൽ കാണുന്നുണ്ട്. എങ്കിലും ബാബിലോൺ വിജയത്തിനുശേഷം സൈറസ് വടക്കുകിഴക്കൻ ദിക്കിലേക്ക് സഞ്ചരിച്ചു എന്നു പറയുന്നുണ്ട്. ഇതു മിക്കവാറും കാസ്പിയൻ സമുദ്രത്തിനു കിഴക്കുള്ള തുർക്കിസ്ഥാന്റെ ദിശയിലേക്കായിരിക്കാമെന്നും അതാണ് ഖൂർആൻ പറയുന്ന മതിൽ നിർമ്മാണം നടന്ന മൂന്നാം പടയോട്ടമെന്നും മൗലാനാ സദ്റുദ്ദീൻ ഇസ്ലാഹി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ഈ യാത്രയിൽ അദ്ദേഹം ഒരു കിടങ്ങിൽവീണു മരണമടഞ്ഞു എന്നും ചരിത്രമുണ്ട്. ഖൂർആനിൽനിന്ന് വ്യക്തമാകുന്നതനുസരിച്ച് യഅ്ജൂജ്-മഅ്ജൂജ് ഗോത്രങ്ങളുടെ ആക്രമണത്തെ പ്രതിരോധിക്കാനാണ് ഈ ഭിത്തി നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടത്. നൂഹ് നബിയുടെ പുത്രൻ യാഫിതിന്റെ വംശത്തിലുള്ള രണ്ടു ഗോത്രങ്ങളാണ്

യഅ്ജൂജ്-മഅ്ജൂജ്. യാഫിത് വംശം പൊതുവിൽ മംഗോളിയർ എന്നറിയപ്പെടുന്നു. യഅ്ജൂജും മഅ്ജൂജും താർത്താരികളും തുർക്കുമാനികളും മംഗോളിയരിലെ അവാന്തർ വിഭാഗങ്ങളാണ്. വളരെക്കാലം ഇന്ത്യ ഭരിച്ച മുഗൾ രാജാക്കന്മാരും ഈ വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്നു. യഅ്ജൂജും മഅ്ജൂജും അറബീകരിക്കപ്പെട്ട അന്യപദങ്ങളാകുന്നു. യവനർ ഇവരെ ഗാഗ് (Gag) മഗോഗ് (Magog) എന്നാണ് വിളിക്കുന്നത്. ബൈബിളിൽ എസക്കിയേൽ പ്രവാചകൻ ഇവരെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു: “കർത്താവിന്റെ അരുളപ്പാട് എനിക്ക് ഉണ്ടായി: മനുഷ്യപുത്രാ, മെശെക്ക്, രോൾ, തുബാൽ എന്നിവയുടെ പ്രഭുവായ മാഗോഗ് ദേശത്തെ ഗോസിന് എതിരെ മുഖംതിരിച്ച് അയാൾക്ക് എതിരെ പ്രവചിക്കൂ” (എസക്കിയേൽ 38:1-3). “മനുഷ്യപുത്രാനീ ഗോസിനെതിരെ പ്രവചിക്കൂ. കർത്താവായ ദൈവം ഇങ്ങനെ അരുൾ ചെയ്യുന്നു എന്നു പറയൂ: രോൾ, മെശെക്ക്, തുബാൽ എന്നിവയുടെ പ്രഭുവായ ഗാഗേ ഞാൻ നിനക്ക് എതി

രാൻ. ഞാൻ നിന്നെ വഴിതിരിച്ചു നയിക്കും. അങ്ങ് വടക്കു നിന്ന് ഞാൻ നിന്നെ കൊണ്ടുവന്ന് ഇസ്രയേൽ പർവതങ്ങളുടെ നേർക്ക് അയക്കും” (എസക്കിയേൽ 39:1-2).

ഈ വാക്യങ്ങളെ വിശകലനം ചെയ്തുകൊണ്ട് മൗലാനാ അമീൻ അഹ്സൻ ഇസ്ലാഹി എഴുതുന്നു: രോൾ, മൾക്ക്, തുബാൽ എന്നിവ ഇപ്പോൾ റഷ്യ, മോസ്കോ, തോബാൽ സ്ക് എന്നിങ്ങനെ അറിയപ്പെടുന്ന പ്രദേശങ്ങളാണ്. ഫലസ്തീനിന്റെ വിദ്വര ഉത്തരദിശയിൽ കാസ്പിയൻ കടലിന് വടക്കും മംഗോളിയൻ മേഖലയിലുമാണ് യഅ്ജൂജ് മഅ്ജൂജുകൾ വസിച്ചിരുന്നത്. തുർക്കിസ്ഥാനിലൂടെയും കാക്കസസ് മലയിടുക്കുകളിലൂടെയും അവർ ഇറാനിലേക്ക് കടന്നുകയറിയിരുന്നു. സൈറസിന്റെ തലസ്ഥാനത്തിനു നേരെ വടക്കാണ് കാക്കസസ് മലനിര. ഈ മലയിടുക്ക് അടച്ചുകൊണ്ട് അപകടസാധ്യതയൊഴിവാക്കാൻ ചക്രവർത്തി മുതിരുക സാഭാവികമാണ്.

കാക്കസസ് മലനിരകളിലെ ദറഹ് ദാരിയാലിൽ ഒരു ഇരുമ്പു ഭിത്തിയുണ്ടായിരുന്നു. സഞ്ചാരികളുടെ യാത്രാ കുറിപ്പുകളിൽ അത് പരമാർശിക്കപ്പെട്ടതായി കാണാം. അബ്ബാസി ഖലീഫ അൽ വാമിഖ് ഈ ഭിത്തിയെക്കുറിച്ച് പഠനം നടത്താൻ ഒരു അവതംഗ സംഘത്തെ നിയോഗിക്കുകയുണ്ടായി. അവർ ഭിത്തിയുടെ സ്ഥാനം അടയാളപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ഭിത്തി നിർമ്മിച്ചത് ദാരയോ നൗഷിർവാനോ ആണെന്നാണ് പൊതുവിൽ പറഞ്ഞുവരുന്നത്. പക്ഷേ നിർമ്മാതാവ് സൈറസ് ആയിരിക്കാമെന്നതിനാണ് കൂടുതൽ പ്രബലമായ തെളിവുകളുള്ളത്. സൈറസിന്റെ രാജ്യത്തിന്റെ വടക്കുവശത്തുനിന്ന് കാക്കസസ് പർവതങ്ങൾ വരെ നീണ്ടതായിരുന്നു മതിലിന് ഗവേഷണങ്ങൾ തെളിയിച്ചിരിക്കുന്നു. അത്രയും വിശാലമായ പ്രദേശങ്ങൾ അധീനപ്പെടുത്തിയാൽ മാത്രമേ അങ്ങനെയൊരു മതിൽ നിർമ്മിക്കാനാവൂ. കോരേൾ എന്നു പേരുള്ള ഒരു പട്ടണവും ഒരു നദിയും ഇപ്പോഴും കാക്കസസ് പ്രദേശത്തുണ്ട്. ഇരുമ്പു മതിലിനു ഗോരാ എന്നാണ് പേര്. ഇതു കോരേഴിന്റെ വികല രൂപമാണെന്ന് കരുതാം. രണ്ടു മലകൾ കിടയിലായിട്ടാണിതു നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടത്. അതിന്റെ താഴ്ന്ന ഭാഗത്ത് മഴവെള്ളം ഒഴുകിപ്പോകാൻ കുറച്ചു സ്ഥലം ഒഴിച്ചിട്ടുണ്ടു.

﴿لَا يَكْفُرُونَ بِنُفْسِهِمْ قَوْلًا﴾ എന്ന വാക്യം, ഈ ജനത മറ്റുള്ളവരുമായി ഇടപെടാതെ സ്വന്തം നാട്ടിൽ വേറിട്ട ജീവിതം നയിച്ചിരുന്ന ഒറ്റപ്പെട്ട സമൂഹമായിരുന്നുവെന്നും മറ്റുള്ളവരുടെ ഭാഷ പോലും അവർക്ക് അപരിചിതമായിരുന്നുവെന്നും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ദൈവം എനിക്ക് മികച്ച ഭൗതിക വിഭവങ്ങൾ ധാരാളമായി നൽകിയിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾക്ക് ഒരു മതിൽ നിർമ്മിച്ചുതരാൻ വേണ്ട വിഭവങ്ങളൊക്കെ എന്റെ കൈവശമുണ്ട്. എന്നിരിക്കെ നിങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാൻ ഉത്തരവാദിത്വമുള്ള ഞാൻ അതിനുവേണ്ടി നിങ്ങളിൽനിന്ന് പ്രത്യേക കരം പിരിക്കേണ്ടതില്ല എന്നാണ് ﴿مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ﴾ എന്ന വാക്യത്തിന്റെ താൽപര്യം. പ്രതിബന്ധവും തടസ്സവുമാണ് ﴿س﴾. വെള്ളത്തിന്റെ ഒഴുക്കു തടയുന്ന അണക്കെട്ടും ﴿س﴾ ആണ്. ഗതാഗതം തടയുന്നത് എന്ന നിലക്ക് മലയെ കുറിക്കാനും ഇതുപയോഗിക്കുന്നു. ﴿عَيْنُونِي يَتُوبُونَ﴾ രണ്ടു മലകൾക്കിടയിൽ ആണ്. രണ്ടാമതു പറഞ്ഞത് മതിൽകെട്ടാണ്.

എനിക്കുവേണ്ടത് അധ്വാനശേഷി (Manpower) ആണ്, അത് നൽകിയാൽ മതി നിങ്ങൾ. ഇതാണ് ﴿عَيْنُونِي يَتُوبُونَ﴾ ന്റെ താൽപര്യം. ﴿رَبِّ﴾ ന്റെ ബഹുവചനമാണ് ﴿رَبِّ﴾. ഇരുമ്പു കട്ടി

കൾക്കും ദണ്ഡുകൾക്കും ഇതുപയോഗിക്കുന്നു. മലയുടെ കുത്തനെയുള്ള വശമാണ് ﴿س﴾. രണ്ടു മലകളുടെ വശങ്ങൾക്കിടയിലെ വിടവ് നികത്തുന്നതായിരുന്നു ദുൽഖർനൈനി നിർമ്മിച്ച ഭിത്തി. ഇരുമ്പും ചെമ്പുമുപയോഗിച്ചുള്ള ഈ മതിൽ നിർമ്മാണം എങ്ങനെയായിരുന്നുവെന്ന് കൃത്യമായി പറയാൻ നമുക്കാവില്ല. ഒരു പക്ഷേ ഇരുമ്പു കട്ടകൾ ചെമ്പുരുകിയൊഴിച്ച് വിളക്കി ചേർത്തതാവാം. പൊടിക്കലും മൂറ്റലമാക്കലുമാണ് ﴿س﴾. ഇവിടെ ﴿س﴾ എന്ന കർമ്മപദത്തിന്റെ അർത്ഥത്തിലാണുപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. മതിൽ പണി പൂർത്തിയായപ്പോൾ ദുൽഖർനൈൻ പറയുകയാണ്: നിങ്ങൾക്കായി ഇത്രയും സുഭദ്രമായ ഒരു പ്രതിരോധ ഭിത്തി നിർമ്മിച്ചുതരാൻ എനിക്കു കഴിഞ്ഞത് ദൈവാനുഗ്രഹം കൊണ്ടാണ്. ഈ മതിൽ കയറിക്കടന്ന് നിങ്ങളെ ആക്രമിക്കാൻ യഅ്ജൂജ് മഅ്ജൂജുകൾക്കാവില്ല. മതിലിനു ദ്വാരമുണ്ടാക്കി നൃശ്ശന്തുകടക്കാനും കഴിയില്ല. എന്നുവെച്ച് ഈ ഭിത്തി അനശ്വരമാണെന്നു ധരിക്കേണ്ട. അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച സമയം വരെ മാത്രമേ അതു നിലനിൽക്കുകയുള്ളൂ. നിശ്ചിത സമയമായാൽ അവനതു ഇടിച്ചു പൊടിച്ചു നിരപ്പാക്കിക്കളയും. അതിൽ ഒരു സംശയവും വേണ്ട. “ഇന്ന് യഅ്ജൂജ് മഅ്ജൂജിന്റെ ഭിത്തി തുറക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു” എന്ന് ഒരു ദിവസം നബി(സ) പ്രസ്താവിച്ചതായി ഉഖരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അന്നു മുതൽ ആ മതിലിന്റെ തകർച്ച തുടങ്ങിയെന്ന് ചില പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. ﴿وَعُدَّ رَبِّي﴾ കൊണ്ടുദ്ദേശ്യം അന്ത്യനാളാണെന്നാണ് പൊതുവിൽ കരുതപ്പെടുന്നത്. അന്ത്യനാളിനെ ഉദ്ദേശിച്ച് ﴿عَدَّ﴾ എന്ന് ഖുർആൻ നിരവധി സ്ഥലങ്ങളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ദുൽഖർനൈനിയുടെ പ്രതിരോധ ഭിത്തി നിർമ്മാണത്തെ രണ്ട് ശർഈ വിധികൾക്കുള്ള പ്രമാണമായി കർമ്മശാസ്ത്ര പണ്ഡിതന്മാർ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിരിക്കുന്നു.

- 1) പുരന്താര്യുടെ സുരക്ഷിതത്വത്തിനാവശ്യമായ സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കേണ്ടത് ഭരണാധികാരിയുടെ ബാധ്യതയാകുന്നു. ഖജനാവിന് വിഭവശേഷിയുള്ളപ്പോൾ അതിനുവേണ്ടി ജനങ്ങളിൽനിന്ന് പ്രത്യേക നികുതിയോ പ്രതിഫലമോ ഈടാക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല. 2) ക്രിമിനൽ സ്വഭാവമുള്ളവരെ ഒതുക്കുന്നതിനുവേണ്ടി തടവറകൾ നിർമ്മിക്കാനും അവരെ തടവിലാക്കാനും ഭരണാധികാരിക്ക് അനുവാദമുണ്ട്.

പ്രജകൾക്ക്, ഒരു കരവും ഈടാക്കാതെ സുഭദ്രമായ സുരക്ഷാ മതിൽ നിർമ്മിച്ചുകൊടുത്ത ദുൽഖർനൈൻ ഒട്ടും അഹങ്കരിക്കുകയോ സ്വന്തം കേമതം വിളംബരം ചെയ്യുകയോ ചെയ്തില്ല. എല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ കാര്യത്തിൽ സമർപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. ഇതാണ് ഭൗതികമായ ഔന്നത്യത്തിന്റെ ഉച്ചിയിലെത്തിയാലും യഥാർഥ സത്യവിശ്വാസിയുടെ നിലപാട്. നേരത്തെ രണ്ടു വ്യക്തികളെ ഉദാഹരിച്ചിരുന്നുവല്ലോ. ഒരുവൻ തന്റെ ഭൗതിക വിഭവങ്ങളുടെ സമൃദ്ധിയിൽ വഞ്ചിതനായി അഹന്തയോടെ ഘോഷിക്കുന്നു: എന്റെ ഈ സൗഭാഗ്യങ്ങളൊന്നും ഒരു കാലത്തും നശിച്ചുപോകുമെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല! ﴿أَبَدًا﴾. ഇവിടെ ഒരു ദൈവഭക്തന്റെ മാനസികാവസ്ഥ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുകയാണ്. മഹാവിജയങ്ങൾ കൈവരിക്കുകയും ഗംഭീരമായ നിർമ്മാണങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്തിട്ടും അയാൾ എല്ലാം അല്ലാഹുവിന്റെ കാര്യമാണെന്ന് ജനങ്ങളോട് തുറന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ട് അവനോട് അകൈതവമായ നന്ദി പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ച സമയം വരുമ്പോൾ എല്ലാം നശിച്ചുപോകുമെന്ന് ഏറ്റുപറയുകയും ചെയ്യുന്നു. ■